

MAZÁN TÚL

Politikai
napilap

ELFIZETÉSI ÁRA
Hónapontaiban átréve.
1 év 16 k.
6 hónap 8 k.
3 hónap 4 k.
Hónapontaiban átréve.
1 év 16 k.
6 hónap 8 k.
3 hónap 4 k.
Külföldi felírásokra
1 év 20 k.
6 hónap 10 k.
3 hónap 5 k.
Külföldi felírásokra
1 év 24 k.
6 hónap 12 k.
3 hónap 6 k.

Megjelenik minden nap, a szombatnapot kivéve.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok visszatérítésére vagy megőrzésére nem vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó hivatalában intézendők.

XIII. évfolyam 226. szám.

Nagyvárad

Szerda, 1917 október 3.

Czernin a monarchia békecéljairól.

— Budapesti tudósítónk telefonjelentése. —

Azon a miniszterelnöki ebében, amelyet Wekerle adott a külügy-miniszter tiszteletére, Czernin gróf először is köszönetet mondott Wekerle üdvözléséért s készen nyilatkozott, hogy a monarchia külpolitikájáról beszéljen.

Első sorban fényes katonai helyzetre mutat rá s kijelenti, hogy a népek millióinak joga van megtudni, miért nem részesülnek az annyira óhajtott béke áldásában.

Szerint legyőzni nem akarunk, de magunkat se engedjük legyőzni s készek vagyunk bármilyen meggyezésre alapuló béke.

Ezzel a monarchia békecéljait általánosságban megjelölte.

Nem vonja vissza azon kijelentését, hogy nemcsak itt, hanem Ausztriában is helyeslik a pápa békegyezékére kifejtett programját s ezt kiegészíti. Erthetetlen, hogy jövőre lemondjunk a katonai fegyverkezésről, mikor a nehéz esztendőben védekezni csakis így tudunk. Reméli, hogy a hatalmas küzdelem végén elérjük, hogy életfel tételeinket a jövőben megtaláljuk.

Amíg elleneinket nem győzzük meg katonailag legyőzhetetlenségünkön, addig a fegyverkezés nem maradhat el.

Csak egy kivezető utat lát: a nemzetközi leszerelést. A hajórajoknak semmi célja, ha az összes államok szavatolnak a tengerek szabadsá-

gaért. A szárazföldi hadseregek a rendfenntartás szük medrébe szorulnak.

Minden államnak le kell mondania önállósága egy részéről a világ békebiztosításáért cserébe.

További feltétel: nemzetközi választott bíróság. A terület nagyobbításról lemondunk, ha a megszállott területeket ellenségeink visszaadják. A szabad gazdasági tevékenység folytatása a gazdasági háború kikerülése céljából szükséges.

Gondolni kell arra is, ellenségeink az elpusztított területekért fogadják miiket kárpótolni. Azt kell felelnünk, hogy ha ellenségeink a háború folytatását ránk kényszerítik, mi fogunk kárpótlást követelni.

Egyébként hiszi, hogy egy év múlva kedvezőbb helyzetben leszünk, de egy nappal se kívánja tovább folytatni a háborút, mint szükséges. Reméli, hogy az antant hajlandó lesz a megegyezésre. Tudom,

képesek vagyunk kitartani a harc téren is és lthen is.

Nem voltunk csüggedtek és kishitűek a veszteségek idején, nem vagyunk elbizakodottak a győzelemben. Eljön a mi időnk is s a monarchia biztos fejlődésének alapját megtaláljuk.

Francia szociálisták a hadihitel ellen.

Budapest, október 2. (Saját tudósítónktól.) Berlinből táviratozzák: A lvoni lapok jelentik, hogy Rhone departement szociálista szövetségének kongresszusán egyhangulag követelték a nemzetközi szocialista érintkezés felvételét, felélesztették a szocialista képviselőket, hogy ne szavazzák meg a hadihitelt és követelték, hogy a stockholmi konferenciát amily gyorsan lehet hívják össze.

Az olasz király élevezedelemben.

Budapest, október 5 (Saját tudósítónktól.) Luganoból jelentik: Az olasz király állítólag Londonba utazott. A buvárhajóktól félvén, utazását titkolják.

Rotterdamsche Courant jelenti: Az olasz királyt a belga fronton tett látogatásakor, egy közelben lecsapott gránát nyomása a földre esapta. A király sértetlen maradt.

A frankfurti béketüntetés.

Budapest, október 2. (Saját tudósítónktól.) Frankfurtból jelentik: A három főbb párt: a centrum, a haladó és a néppárt, valamint a szocialdemokrata munkásság országgyűlést tartottak a frankfurti Ostparkban, amelyen 40000 ember vett részt. A népgyűlés határozati javaslatot fogadott el a megegyezésre alapuló béke és Németország demokratizálása érdekében és visszautasította az annexionista támadásokat.

Lokalanzeiger értesülése szerint: Elzász-Lotharingia kérdése a birodalmi gyűlés őszi ülésén nem kerül megvitatásra.

GLOBUS MŰINTÉZET

előbb Bihar-nyomda részvénytársaság

PAPIRNAGYKERESKEDÉS

AUGUSZTUS HO
1-ÉN MEGNYILT.

TELEFON
49.

Nagy piac-tér. Kugler ház.

Kő- és könyvnyomda, vonalzó-intézet, könyvkötészet és üzleti könyvgyár üzemét megkezdte.

Kezdődik az olasz forradalom.

Budapest, október 2. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: Olaszországban, mint az mladlakább nyilvánvaló lesz, Oroszország példája lesz uttá. Olaszországban megérett a helyzet a mindent elölrő forradalomra.

Az olasz forradalom.

Budapest, október 2. (Saját tudósítónktól.) Lugaából jelentik: Turin prefektusát letartóztatták, mert a forradalmárokkal tartott. A főtereken ágyukat helyeztek el és a turiai hidakat gépfegyveres őrség védelmezi. A tömeg támadásra készült a katonai raktárak ellen, de a támadást vérbe fojtották.

Budapest október 2. (Saját tudósítónktól.) Lugaából jelentik: Nápolyban és Cambrana tartományban kihirdették az ostromállapotot. Turinban az általános sztrájk még tart.

Behívták a 43—45 éves angolokat.

Budapest, október 2. (Saját tudósítónktól.) Londnból jelentik: Az angol hadügyi kormány elrendelte a 43—50 éves népfelkelők behívását.

Ismét 21.000 tonna.

Budapest, október 2. (Saját tudósítónktól.) Esti Wolff jelentés: Anglia körül elzárt területen 21.000 bruttó tonnát súlyosztottunk el.

Amerikai bornirtság.

Budapest, október 2. (Saját tudósítónktól.) Wolff ügyvédség jelenté: A Journal című párisi lap jelentése szerint Bulvante amerikai város polgárai öt millió márka vérdíjat tűztek ki Vilmos császár fejére.

Támadás Stuttgart ellen.

Budapest, október 2. (Saját tudósítónktól.) Stuttgartból jelentik: Ellenség repülők 2 ízben megtámadták a várost, repülőgépek elűzték a támadókat, nagy kár nincs.

Lemondott a svéd kormány.

Budapest, október 2. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A svéd kormány lemondott. Branting programja Svédország semlegességének fentartása.

Kornilov a Péter Pál erődben.

Budapest október 2. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból táviratoznak: A Petit Journal jelenté: Kornilovot tizenhárom tábornokkal a Péter Pál-erődbe szállították.

Csak Flandriában harcolnak.

Budapest, október 2. A helyzet valamennyi harctéren változatlan.

A vezérkar főnöke.

Berlin, október 2. A nyugati hadviselés jelenté:

Sürgesű harcok.

Rupprecht bajor trónörökös vezérkar nagy hadseregétje. A flandriai seregek között nagy tüzésregei harc folyt, amely Langemarck és Hollubekke között több ízben heves pergőüzembullámokká fokozódott. Reggel rohamcsapatok a Polgón erődben a nemin—yperei utól éssakra miatagy ősszáz méter mélységű harci területet ragdíak el az angoloktól, amelyet lamélt erős elleni támadásokkal szemben megtartották. Az ellen

ség a tetemes veszteségeken felül foglyokat veszített.

A német trónörökös hadseregétje. Soissonsól északra a tüzésregek harci tevékenysége erősödött. Verdun előtt a tüsharc a Maas keleti partján végrehajtott egyik sikeres vállalkozásunk kapcsán élénk volt.

Beconvannál reggel gyalogos rohamcsapatok utászokkal egészen a francia állás hátsó vonaláig tartak előre. Ott az árok műveket szétszórattak és parancs szerint visszatértek saját állásukba, több mint száz foglyot hozva magukkal.

A keleti harctéren és a második harcvonalon csakély harci tevékenység mellett a helysét változatlan maradt.

A patronázs egyesület válsága.

A „Tiszatól“ c. politikai napilapnak folyó évi október hó 2 napján megjelent számában „A Patronázs válsága“ cím alatt közzétett cikke vonatkozólag az egyesület elnöksége részéről a következő sorok közzétételére kérték fel:

Valótlan az, hogy a Patronázs Egyesület bomlásnak indult, avagy válságos helyzetbe került volna.

A folyó évi szeptember hó 29-én megtartott választmányi ülésen Fráter Barnabás alispán, Rimler Károly polgármester és Werner Kálmán megyei árvasszéki főnök a tisztviselési állásokra törtsét kijelölésénél mállóve nem lettek.

Nem felel meg az sem a valóságnak, hogy Baróthy Pál ügyvédszék helyettes és dr. Medvigy Gábor ügyvéd a tisztviselési állásoknál sérelmükre lettek volna mállóve.

A nyilatkozathoz a következő tényeket csatoljuk:

A választmányi ülésen az elnök által előterjesztett választmányi névsorból hiányzó Fráter Barnabás alispán, Rimler Károly polgármester, Werner Kálmán megyei árvasszéki elnök neve, csupán Medvigy Gábor dr. választmányi tag erőlyes fellépése után vette be őket az elnök hiányos listájába.

Való az, hogy Baróthy Pál ügyvédszék helyettes és Medvigy Gábor dr. ügyvéd az elnöki lista kihagyta a tükári állásokból. Az okot nem nehéz kitalálni annak, a ki tudja, hogy Baróthy és Medvigy bátran kimondották véleményüket a tükári állás betöltés ügyében az elnök oktrojáló kizárásával szemben. Hogy sérelmük történet volna rajtuk, azt nem állítottuk. Hogy a kilépésel mi lesz, elvált. Ha ez nem válság, akkor a válság sem szembej.

Együtt a harctérré.

Egy költött végrendelet részlete.

Hincz György kismagyarországi gazda állott tegnap Szöllőssy Gyula tanácsosa előtt (bírák: Tátray Kálmán és Gruden Dussó, jegyző: ifj. Nissalovasky Eudre dr., ügyész Miskovszky János) hamis tanuvallomás miatt.

Est a tanuvallomást Hincz abból a perben tette, amelyet Ille Gáborné adófött Román Vantíné ellen, aki Hincznek mestohaanyósa volt. Azt vallotta, hogy mikor néhai Ille Gáborral együtt hadbavonult, a harctérré ment Ille előzékenyede végrendeletkezett és pedig úgy, hogy halála esetén az ingatlan használatát szülelé legyen.

A többi tanuvallomásokból aztán kiderült, hogy Ille Gáborral nem utasított együtt a harctérré Hincz György a vallomása se igaz, hanem felbújték erre a tanuvallomásra. A tárgyaáson tagadott a vádlott a erősködött, hogy amit vallott, igaz, de a tanuk megcáfolták a költött utasítást. Néret a törvényesség egy évi börtönnel illette Hincz Györgyöt.

* Az Egyesült Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság ezaton közli t. áletésével, hogy a VI ik hadikölésen végleges kötvényeit a pénzügyi árszervevények ellenében a hivatalos órák alatt kádja.

Összeírják

a kaszárnyákban a Károly-kereszteseket.

**Előkészületek az új választójogi törvényre.
Névszerinti statisztika. Zöld és fehér kérdőívek.**

A kormány választójogi javaslatához a lakosságban is gyűjlik az adatakat. Aug. 15-én kimutatást készítettek a csapatkeresztesek számról, szeptember 16. után pedig névszerinti statisztikai összeállítás készült a lakosságban a most állományban lévő mind-ama legénységről és altisztekről (törzsaltisztekről), akiknek igényük van a Károly csapatkeresztesekre, továbbá azokról az altisztekről, akiknek nincsen csapatkeresztesük.

A kimutatás céljára zöld és fehér kérdőíveket használtak a kaszárnyákban, melyeken teljesen azonos kérdésekre kellett választ adni.

Először csak az a kérdés volt, amennyiben a zöld lapon a kérdés így hangzott: az altiszt vezetéke és keresetneve, a fehér lapon pedig a kérdés ez: a Károly-csapatkeresztes neve.

A többi tizenkét kérdőpont a következő:

2. Születési év és hónap. 3. Katonai rendfokozat. 4. Állandó lakhely a bevonu-

léskor. 5. Anyanyelv. 6. Ha nem magyar, tud-e magyarul? 7. Általános műveltség. 8. Foglalkozás a bevonulás előtt. 9. Tartozott-e az illető a bevonulás előtt valamely betegsegélyező pénztár kötelekébe. 10. Milyen és mennyi ideig volt gazdasági eszél? 11. Hány évig volt mint napszemes, mezőgazdasági munkás alkalmazva? 12. Mennyi adót fizetett bevonulása előtt? Fél van-e vége az országgyűlési választói névjegyzékbe?

A statisztikai összeállítás azonban nem volt pontos, mert a sok távollévőt, elvezényeltet, stb. a fővezéri nem lehetett, sőt, a pótlások állománya napról napra változik, Nagyvárad közös háziüzrede távol van, pedig onnan kerülne ki a sok új választó. Ezt a bulgrádi kaszárnyában és a fronton pótolják.

A csapatkeresztesekről azonban a háború befejezéséig pontos adataink alig lehetnek.

Üzleteladások Nagyváradon.

Hova vándorol a portéka?

Tegnap futótöként terjedt el Nagyvárad kereskedelmi köreiben, a kávéházakban, hogy Klein Sándor és Térés Rákóczi uti cég egész raktárát és bolti készletét egy budapesti rófos cég 80.000 koronáért megvásárolta egy tételben. Utána néstünk a megállapíthatunk, hogy az eladás való, megtörtént, s a Rákóczi uti Klein-boltból az áruk nagy részét már elszállították Budapestre, egy része pedig ládákkal csomagolva vár az elszállításra. A cég eladta összes bőrportékáit, erszényeket, táskákat, retikülöket, labdát, szarkivál vázsnat, trikót, cernát, kötőt, szővött férfi és női divat trukat, zsebkendőket, nyakkendőket s norinabergi árukat.

Ilyen egész üzleteladás mostanában gyákon. Nemrég közöltünk egy törvényességi tudósítást árdrágítással kapcsolatban, ahol ki derült, hogy egy budapesti kávézó két üzlet emberrel lejött Nagyváradra, itt a Szépi-szében megvásárolt két tétel, amely textilárukból, férfi és női divatárukból, cernából, trikóból stb. állott, megvásárolta azt is a egy cipőboltot, felvitte Budapestre s

ott kiárultotta. Ezért el is ítélték a társaságot 200—200 korona pénzbüntetésre.

Egy tételben adta el a Szent-László-téri Guttfried Testvérek ruháza összes férfi és női divatáru készletét, szintén elszállították, hasonlóképp nagy mennyiségű ruhának egy fővárosi kereskedő sereztől vette át a Szépi-szében eladta a Sieropalotában lévő Kardos D. cég is.

Mindenek eladások azt mutatják, hogy a kereskedők az egy tételben való eladással jobban járnak ki, mintha darabonként áru-eladják a portékát s így történik, hogy az áru, amelyre a szászker lakossal bíró Nagyváradnak volna szüksége, elvándorol innen elcsúszja az árdrágítók és galicisták városa: Budapest.

* Most az ideje a szőrmék festésének, és pkefűzőnyök tisztításának, mint a utári festés, férfi- és női ruhák tisztítása. Gyászében ruhák előrendő kivitelben festetnek Halterberger Vi mos helmefestő s vegytisztító gyárában Nagyváradon.

Miniszteri rendeletek

**Sertés-hizlalásról,
zsirtalan napokról,
lánckereskedelemről.**

● A hivatalos lap tegnap száma több fontos miniszteri rendeletet közöl.

A főbb rendeletek a következőket tartalmazzák:

A sertés-hizlalásról

Az új az egyik miniszteri rendelet, amely szerint két darab sertést előzetes engedély kérése nélkül szabadon hizlalhat. Azon a számon felül bárki saját háziállásában vagy idegen hizlaló telepen csak annyi sertést hizlalhat, amennyire háziállásában vagy gazdaságában élő személyes zsirallatása céljából szükség van. Ezt a mennyiséget a helyi hatóság állapítja meg. A hizlaláshoz szükséges takarmány mennyiség megállapítására névbe a már kiadott rendeletek irányadók.

Közérdekléssel cél 50 darabig a hizlalási engedélyt a törvényhatóság első tisztviselője adja meg, a termelőknek 50-nál többre pedig a kereskedelmiügyi miniszter. Akik nem termelők, vagy akik elegendő takarmánnyal nem rendelkeznek és közfogyasztásra hizlalni akarnak, azoknak a közérdekléssel első tisztviselőjéhez kell fordulni kérelmeket. Az engedélyt a földművelésügyi miniszter adja meg s a hizlaláshoz megfelelő mennyiségű takarmányt utal ki. Egy sertésnél kb. 5 mtr. szemestakarmánnyal többet feltehetni nem szabad, ugyancsak közérdekléssel célra 50 kg-nál kisebb sertés hizlalása is tilos.

A zsirfogyasztás korlátozása.

lépés a tárgyát egy másik rendeletnek és pedig a hét hét napján: hétfőn és pénteken az ételtek készítéséhez szükséges zsiradék (szarvas, vaddisznó, vadgöcsök stb.) tilos zsirtalans ételtek készítésére.

A vadhas

árát is szabályozza a miniszter. Minden egyes vadászra névbe közli a rendelet a maximális árt.

A leolt sertések és mindennemű sertés-termékek szállítására igazolványok váltandók.

A lánckereskedelem

megszüntetését célozza a miniszter, amikor a közérdekléssel cikkek árának szabályozására és megállapítására, a forgalombahozatal iránymására és felügyeletére, valamint a visszaélések felderítése körül felmerülő hatósági feladatok elvégzésére helyi és központi árviszsgáló bizottságokat rendel ki. A rendelet szabályozza a bizottságok szervezetét és eljárás szabályzatát.

Közérdekléssel cikkek forgalombahozatalával azok foglalkozhatók hivatalosanilag, akik hatósági engedéllyel vagy hatósági engedélyt póló iparhatósági jogosultsággal bírnak. A hatósági engedélyt az iparhatóság visszavonhatja, ha tulajdonosát nyereségvégyéből elkövetett büntetésért, vétségért vagy anyagi károsításért jogerősen elítélik. A rendelet megszegőire szigorú büntetést szab ki a rendelet.

Ruházati cikkeknek

és előállításukhoz szükséges szövetanyagok készítésére szállítása a miniszteri rendelet

Lorber Bernáth modern gépekkel berendezett

ékezer és aranyáru készítő műterme

f. évi augusztus 1-én Nagy Sándor-u. 2. sz. a. megnyílt.

örökben csak a kereskedelemügyi minis-
ter által kiadott engedély igazolmány mel-
letti lehetősége.

Lesz-e dohányjegy Nagyváradon?

**Harminchétf trafikot
csuktak be.**

**Egy karika dohányért
egy szekér cserfa.**

Arra a hírre, hogy a vidéki városokban behozták a dohányjegyet, felkerestük Sol-
tész Géza m. k. pénzügyési felügyelőt, aki
a trafikjogot intézi. Kérdésünkre a követ-
kezőket válaszolta:

— A dohányjegy nem szaporítaná az
árat a így semmi előnye nem lenne, mert
több dohányt nem juttatna. Ellenkezőleg.
Mi denki kívánná a dohányjegyet a kiva-
telné, hogy adjanak is árat a jegyre. Annyit
enne a dohányjegy, mint például ma a kávé,
pótkávé stb. jegy, amelyre tudvalevőleg nem
adnak semmit.

Egyidőben terveztük, hogy a trafi-
kok előtti ácsorgás megszüntetése érdekében
a katonaságot külön elégtjük ki a 11 kau-
tinnak trafikárut kívántunk adni. Azonban a
katonaságtól munkásoktagból katonák rá-
adásra kiadott mennyiségét véve alapul, arra
jöttünk rá, hogy ha mi a katonai trafikokat
kielejtjük, a polgári lakosság részére nem
marad semmi a rendelkezésre álló készle-
tekből. Eszténi kell tartani a mai rend-
szert.

Hogy visszaélészek vannak? Ez igen, de
szigorúan büntetjük azokat, akik véstnek
a trafikok rendje ellen. Legutóbb is har-
minchétf trafikjogot vontunk el a az ille-
gk me, le telebbesték est a pénzügyi-
miniszterhez. Nekünk elég, ha két tanu bejé-
szolja, hogy valaki a trafikba ment a do-
hányt vagy szivar: kért és nem kapták,
később azonban egy útna érkező varosok
adnak dohányt. Rögön elvonjuk az engedé-
lyt. Nagyváradon összesen 47 trafik van s
ezeket ellenőrizzük, de nem elég, hogy a
közönség mindenféle vádat emel: sáftának
a dohányról, élelmiszerekért adják oda a
szivart, cigarettát, pipadohányt és semmit
se bizonyítanak. Nem elég az, hogy „tudja
mindenki”, „beszéli”, „látta az egész bolt”.
Nemem egy ember tegyen panaszt a kottó
szolja, akkor eljárunk szigorúan. Persze, a
trafikos rendezést előbb és jobban szol-
gálja ki, de hát ez ellen nem lehet tenni,
ez emberi gyarlóság, az a fő, hogy valami
haszon mindkétnek.

Most vizsgálunk be egy eskütáras viz-
sgálást: egy trafikos egy karika dohány-
ért kapott egy szekér cserfát. Egy ka-
rika pipadohány áll 25 pakliból, egynek
ára 8 fillér, az egésznek értéke 2 korona, a
szekér fa ára tavarezek közt 40—60 korona.
Természetesen, hogy becsúntatták a trafikot.

Magkérdelek Német István királyi
pénzügyminiszterrel a dohányjegyek felől. Így
választ:

— Ha több lenne a dohány, akkor
lenne dohányjegy. De így nincs értelme.

A magunk részéről azt a megjegyzést
tesztük, hogy ha az állam a monopolium

melletti nem tudja a közönség dohányssük-
ségletét kielégíteni, akkor az egyedülség
létfogósultsága megsánt.

Vagy gondoskodják az állam dohányról
és szivarról, vagy pedig, ha nincs elég vá-
gott dohányja, a háboru tartamára legyen
szabad mindenkinek dohányt termelni és
szivart, cigarettát gyártani. Rögön lesz do-
hány és szivar elég.

Szabad burgonyát vásárolni, de majd később.

**Késik a fejkvótát
megállapító rendelet**

Amikor gróf Hadik János vette át az
ország közlelé mizésének intézését, azt hit-
tük, hogy ezután több szerencsével és na-
gyobb körültekintéssel találkozunk, mert a
jószeratot nem akarjuk késésgbevonnai.

Azt látjuk ugyanis, hogy a rendeletek
tömegesen jelennek meg különféle közlelé-
mezési dolgokban, de egyes intézkedések
vagy zavarosak vagy alkésettek, késésgbe-
sen adatkak ki, amiből zavarok, károsodá-
sok származnak.

Így vagyunk most a burgonya bevásár-
lással is.

Megjelent a rendelet, mely szerint bur-
gonyát a nem termelő bárhol, bármelyik
termelőől vásárolhat az Orsz. Közleléme-
zési Hivatal által megállapítandó fejkvóta
szerinti mennyiségben, a polgármester által
kiállítandó vásárlási engedély, valamint az
illető termelőhelyre nézve illetékes főszol-
gábiró által kiállított szállítási engedély
alapján.

A rendelet elég világos, burgonyát te-
hát bárki vásárolhat bárhol és még sem
szerkezheti be senki burgonyassükésgletét,
mert a fejkvótát megállapító rendelkezés
késik. Enélkül pedig sem a vásárlási, sem
a szállítási engedélyt nem lehet kiállítani.

Mivel sem bab, sem káposzta és más
téli zöldség nem áll annyi rendelkezésre, hogy
azt beszerzési lehessen, a közönség örömmel
fogadta a rendeletet, amely nem zárja el,
hogy legalább burgonyáról gondoskodhassék
a tére. Est az örömet azonban lerontja a
fejkvóta késésgbe megállapítása.

Ez annál kellemetlenebb, mert elérke-
zett a burgonya kivédésének ideje s ha sotá
késik a rendelet, a burgonya jelentésgy
része csempezés útján illetégtelen kezésgbe
jut, ahonát méregdrágán, csak kés eltt jut
bőségese szothos, atiknek semmi sem
drága, csak kapható legyen.

Nagyvárad város közlelémezési ügyoz-
tályában már is sokan kérték burgonyára
bevásárlási engedélyt, de természetesen nem
jutottak hozzá, mert nem tudják, ki nek mi
ilyen mennyiségre állítanak ki. Várják a fej-
kvótát megállapító rendeletet.

Uj választások Ausztriában.

Bécsből telefonálta tudósítók: Az osztrák
kormányt az a veszedelem fenyegeti, hogy
az október végén lejárt költségvetést nem
hosszabbítja meg a Reichstag. Ez eszté a
kormány választásokat rendel el s e célból
az összes helytartókat a kerületi főnökök
Bécsbe hívák.

VILLAMOSON.

Egyik utas, sépéd, petyhüdt arcu asz-
szony, idésgesen kapdosza fejét, nézi szom-
szédait, akikkel szemmeláthatólag közlelé
akar valamit. De a szomszéd utasok szayed-
ten bámulnak kifele, le a földre vagy ölkébe.
De belép a kálauzó s az utas idésgesége
tűzfokra lég. Amint ránés a kálauzó a
kérdi: jegyet parancsol? egyszerre kiesik a
rög tartogatott szó a asájából s a beszéd
árja kiömlik.

— Látja nagysád, hogy esdekeltem reg-
gel, engedjen a léposón állni, (szivaraggató
páthosszal) csak öt percig engedjen és nem
engedett.

— Én?

— Igen, nagysád kegyetlenül azt mondta,
hogy szálljak le és megfogta a kezemet és
lelkőtt, pedig (szivettésg sóhajjal) ha ott-
hagy öt percig irgalomból, akkor beárek ide-
jén a bírósághoz s nem utasítanak el, így
pedig mire beártam, már azt mondta a bíró,
mehetek, elvezettetem a part, nagysád . . .

— Én?

— Igen, mit ártottam volna és azzal,
hogy a léposón állok?

— De nem szabad, szól egy utas a sa-
rokból, aki unja az eszt nyilvános megbeszé-
lést.

— Most az egyszer, folytatja a nő ká-
dalmas arccal, megegedhetne volna nagy-
sád . . .

— Én, kap bele a szóba a kálauzó, én
nem löktem le nagysádat, nem is láttam.

— De igen, és jól megjegyeztem . . .

— Nem én voltam.

— De igen . . .

— Nem. Hányas kocsia utazott nagysád?

— A C. 6-oson.

— És a C. 5-ös kocsin.

Nagy eszéd, a késésg vihar leszerelten
pihésg.

— Hát annak ki a kálauzó? A Fo-
rintosró?

— Nem.

— Hát?

— Nem tudom, mondja a kálauzó, de
érsi, hogy jej sanak, az az utas nem ke-
gyelmez neki. Hova teszték nagysád?

— Az ügyvédhez megyek választója ez
lihegve, ha elutasították, új kérvényt cu-
nálatok, igen nagysád, eszt megeporolhat-
tam volna, ha a C. 6-os kocsról le nem
löknek. — — —

— De korábban is indulhatott volna,
véli egy utas.

— Mindégy, új part inditok, bár ez is
belekerül husz koronámba, mindégy.

Idésgesen dobol lábával.

— Astán van ilyenre pénze, nagysád,
kérdi a kálauzó.

— Megkoplalom, tudom, esztan fel es,
de csak nem hagyom a peremet és az igaz-
ságomat, nem, nem. Most is elveszték egy
munkanapot, mindégy, a part újra meg-
indítom.

Csatlakozás. Szamba jut a C. 6-os ko-
cs. az utasó kinéz, szarósen megácsi jól
a kálauzó, aki misem sejtve ite-
get át.

— Egy új per lass ebből, ha jól lá-
tom, szólat meg valaki a kocsiában. Az
utasó idésgesen vati oda:

— Bizonyosan, csak nem hagyom
magam?

60 ezer korona

a rendőri büntetőbírósság eddigi bevétele.

60 000 korona. Elég szép forgalom a nagyváradai rendőri büntetőbírósság számára. Nem kell megijedni azonban, amikor azt mondják, hogy a kihágási ügyosztály árdírtáglás útján jutott ezen összeg legnagyobb részéhez. Hiszen azt mindenképp tudja a közönség az érdeklődők tudják, hogy a rendőri büntetőbírósságok most az árdírtáglók előléptése a legfőbb foglalkozása, nem riad vissza a legarányosabb büntetésektől, amikor a közönség kiutasításáról van szó.

Czegledy István rendőri büntetőbíró hivatalának megkezdésénél, teljes odaadással foglalkozik az árdírtáglók letérítésével. Az ő munkájának köszönhető, hogy a vezetése alatt álló bírósság eddigi bevétele a büntetőpénzből a befoglalt árak elárvereséséből mintegy 60 000 koronát tesz ki.

As eddigi 9 hónap alatt behajtott büntetőpénzek összege 29.172 korona. Ezzel szemben megemlíteni kívánjuk, hogy a múlt évi bevétel büntetőpénzből az egész esztendő alatt 28 214 korona, vagyis mintegy 1000 koronával kevesebb, mint a folyó évi eddigi bevétel. A büntetés pénz felső a szegények számára, felső a város, tehát a rendőrbírósság a kilenc hónap alatt több mint 14 ezer korona hasznot hajtott a városnak.

As árdírtáglóktól befoglalt árakból az idén 16 808 korona és 10 filléres összeg jutott be a büntetőbíró, a még van a kihágási ügyosztály raktárában mintegy 12-15 ezer korona értékű elárverezésre váró portékák. Ebből egy ötöd rész a feljelentői, a többi a rokkant alapok illeti.

Rikkel megy az Jozso Őre Nagyszalontára ?

Nincs most frigyaltabb katonája Nagyváradon, mint az Jozso Őre, a híres körösparti honvédtörzs. Miat tegnap jelentük, vidéki körútra indul a váradi városába elől s erre az útjára olyan ragyogó kíséretet kap, amint kevés halandónak jut ki.

Mi van az a generális, akinek a kedvéért például Kovács Margit, a Szigetvári színház országosnévű kórártu: énekesnője leshatna egy pillanatra is a világot jelentős eseményekről és elindulna Biharország rögös útjára, hogy minél több arany hulljon az évek pernyéjébe. Miker a szoborbizottság titkára megjelent Erdélyi Miklós színházgatonánál, hogy kikérje Kovács Margitot a szalontai útra, csöndes mosollyal fogadták.

— Uram, mondta Erdélyi, nincs ez a pénz, amiért Kovács Margit kimerjen Szalontára. Tudja mit mondok önnek? Kovács Margit még nem ment át a Körös hídján, hogy megérezze Ujvárost. Fél a hangját a Körös hídgig levegőjétől. Hogy gondolja azt, hogy Szalontára . . . Szalontára! fog kimereni! . . .

És mi történt? Kovács Margit már tegnap délután elpróbálta azt a két énekesnőmot bányát, Kovács karmester kíséretében, amit Szalontára fog énekelni. A színháznál csapdosták az emberek a kezüket erre a csodára. De mégis igaz: az Jozso hősök

a legzsebb szerepét Kovács Margit fogja adni Nagyszalontán.

Hogy a gardag műsor többi száma is méltó lesz a Kovács Margitéhoz, azt mondunk nem kell. As színi hangverseny kiemelkedő pontja lesz Bihari Sándor kettős száma, Polgár Marcella megújulása, Madar István, a kímélő komikus pompás új kupaikat fog énekelni. A komoly és emelkedett művészet lelkes apostola, Bihari Ákos szintén fellép a színi hangulatába stilusosan illeszkedik bele a negyvenöt éves híres hegedűművész, Kornstein Egon, a magyar vonós négyes tagjának játéka.

A rendezőbizottság holnap közli a délutáni néphangverseny teljes műsorát, a helysereket a plakettek áralt. Tekintettel arra, hogy a szalontai honvédtörzs iránt Váradon is óriási az érdeklődés s minden valószínűség szerint 80-100 katonát is részt vesz az ünnepeken — vitat kizárva, hogy a rendezésnek sikerül a mesteni súlyos viszonyok dacára egy különvonatot kiszakoztatni.

HIREK

* Gróf Széchényi Miklós megyéspüspök hazatért. Gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök tegnap délután a Mazurek Gyula útkára kishelyben Budapestről hazatért. A megyéspüspök a Mária oszti kórházra tartózkodott el a hosszabb ideig szentgyakorlatot tartott, majd rokonait látogatta meg Vörösváron.

* Személyi hír. Baróthy Pál főügyészhelyettes holnap tér vissza szabadságáról.

* Grócz Béla nagypópost a Vöröskert Jobbkéz osztályának 100 koronát adományozott, amit hálafelelősköszön az elődség.

* Kongregációi élet. As Urnók kongregációja ma reggel 8 órakor néhai Kóvér Ily lelki fidesért a promontórisak templomában tartandó gyűlése a közös szent áldozással vett részt.

* Egy pátárfőtiszt ünneplése. A mai nehéz időkhöz méltó, de a megszemélt egyszeregségében is megkapó ünneplésben volt része tegnap Novák György posta és távirtdöntőnek, a nagyváradai polgármesteri postahivatal főnökhelyettesének, akit tisztviselőként, újonnan Kraemer Károly posta-távírda főfelügyelő, hivatali főnökhelyettesével üdvözölték abból az alkalomból, hogy a király a háború alatt teljesített hűség szolgálatának elismeréséül a polgári hadi érdemkeresztal tüntette ki. A tisztviselők egyik kollegájuknál Labancz Mihály posta-távírda ellenőrségi vancsára gyűltek össze, ahol a tisztviselők asztalán Magyary György posta-távírda tisztviselője, de lélekből jövő beszédében üdvözölte a királyi kitüntetésre részesült főleleket.

* Megszokott a katonai rendőrségtől. Bányász Lőrinc József katonaszerepben tegnap a katonai rendőrség foglalkozott meg az őt. Nevezet 18 éves, a közönséget valamivel magasabb, nyugta, pályaszereső bajnosa, barátságos arca, sötét haja.

Ruházata: tábori zöld blúz, paroli és rangfokozat nélküli, dragonerrel, bronzos nadrág, oszvaros lábszerv dő, saját kőművesi elvű cipő. Nevezet régebben nyíja az őt C. Őke József nevet használta. Saját névre szóló katonai igazolványa nincs. Felismerés vagy elfogadás esetén a katonai rendőrség értesítendő.

* Ofelsége mellazobra a Kath. Körben. Tegnap este állították fel a Kath. Körben IV. Károly király mellazobrát a kör előterében. A szobor magas alapra téve a Belopotczky Kálmán emléktáblája előtt van elhelyezve a szobor emléktábla vörösvány szobori háttérrel s így a fehér gipsz szobor kiünneplés érvényesül. A szobrot Fáradi Fischer Richard szobrászművész készítette, aki jelenleg mint főhadnagy szolgál a kolozsvári honvédtörzsosztálynál. A művész a szobor eredetijét a hadosztály részére mintázta a Öleltségét tábori egyetemesében ábrázolja megkapó élethűséggel. A szobor alatt mellékalkatok vannak elhelyezve: középen a történelem megemlékezője, jobbról egy honvéd alakja, balról a béke nemléte, aki egy béke bárányt ölöl kablára. A Kath. Kör a szobor másolatát a kolozsvári honvédtörzsosztálytól szerezte meg.

* Kinéveztek hadnagygyá. Hankovits Ferenc 39. gyalogezredesét tart. sázkész, id. Hankovits Ferenc gyógyszerész derék fia, aki a hadseregben szerezett érdemeiért kineveztek hadnagygyá, most soron kívül hadnagygyá neveztek ki, meg pedig 1916 november 1-ől rangsorral. Egyben pedig beosztott a tartalékból a tisztiállományba.

* Teljes listadagot kap a közönség. Tudtunk a város közönségével, hogy 1917 október 4-től kezdve az összes hatóságai listázatok, teljes listadagot, vagyis 33 darab nulladagot, 33 darab főszőlőzet és egy kg. kenyérlisztet fognak személyenként és helenként kiszolgáltatni. Miatán pedig így mialden egyes lakosok részére immár a teljes 240 gr. napidagot adom ki, figyelmeztetlek mindekit, hogy ennek következtében pótidag kiszolgáltatása végett sem szóval, sem írásban senki se forduljon sem a főjegyzői hivatalhoz, sem pedig a közlelmei ügyosztályhoz, mert az így felmelt listadag folytán senki semmiféle címen pótidagot nem igényelhet és olyan senki részére kiadást nem fog. Nagyvárad, 1917 október 2-án. Lukács Udva polgármester-helyettes.

* Adományok a Katholikus Növédő egyesület anyja és csecsemővédelmére. Grócz Béla nagypópost 100 korona Béam Lőrinc szonok 40 korona, N. N. 400 korona, Gálfy Sándor hitvány 100 korona a Szent Ferenc nyomában című füzetének jövedelmét. Es a kis füzet egy apostoli lélek mutatója az Istenes életre. Miker egy év előtt a Kapusnyók templomában langoló lelkesedéssel írta a szívébe a hallgatóság mind közlelő éretek magukat lecseszés azóta a nyomtatott kis füzet ki tudja hány léleknek jelölt meg az utat és hány szívébe öntött békét. A kis mű immár 508 koronát juttatott az elbonylatott árva négre jutott hadi gyermekek táplálására. Kapható a templomi könyvtár táblákon és a Növédő Hivatalban. A kegyes adakozóknak, s a füzet terjesztőinek ezton mond köszönetet az Elnökség.

* Nyilvános arlettést kívánnak az építőiparosok. E címen megírta, hogy a nagyváradai építőiparosok vasárnap tartott értekezletükön elhatározták, hogy felkérnek a nagyváradai ipartestületet, hogy a messzenger boy vállalat ellen (Bálint és Tere) az ipartestület juttatja el, mert engedély

nincs az emeltes házak építésére és javítására s ennek dacára azt is vállalja. Tegnap bemutattnak nekünk Bálint Dániel azt az iparigazolványt, melyet részére a nagyváradai iparhatóság 16177-1917. szám alatt 1917. augusztus 17-én adott ki, amely véghatározat szerint Bálint Dániel képesítést igazolja s azért részére az építési vállalkozásai felé az iparigazolványt az iparhatóság kiadta s őt E. 24. sz. alatt az iparbiztomban bejegyezték.

A tisztviselők beszerzési csoportjának működése. A nagyváradai közszolgálati alkalmazottak Beszerzési Csoportja tagjai szives tudomására hozza hogy a főposta épületben hétfő, péntek és vasárnap kivételével délelőtti félnapos órától 10-ig állandó munkimérés van. A vasárnapra szükségessé huzt kiegészítésen szombaton délután 3-6-ig történik. A pénzügyigazgatósági palota udvarán (bejárat a Szárovaszky utcai kapun) levő nagy rakthelyiségben minden nap délelőtti félnapos órától 11-ig és délután félnapos órától 6-ig állandó aláruktás van. Jelentleg 10 és 6 százalékos csökkentés képoszt, ugorás, saláta s nemcsak a kora szeptember közeli elárulására. A megrendelt három vagyon vöröshagymából és 15 mm. fokhagymából egy vagyon hagyma és 5 mm. fokhagyma megérkezett, melynek az egész téli illetve évi szükségletnek megfelelő mennyiségben való eladása már az aszerdán megkezdődik és egész hóig tart. A beszerzési csoport tagjai igazolványok felmutatása mellett családtagokért 6-8 kilogramm hagymára tarthatnak igényt. A nagyváradai közszolgálati alkalmazottak beszerzési csoportja.

Adomány a vak katonáknak. Grócz Béla nagyipari 100 koronát juttatott hozzá a vak katonák javára. Gyűjtésük ezzel 4578 korona 42 fillérre emelkedett. Rendelkezési helyre juttatjuk.

Petroleum kapható. Felhívom az őrségi petroleum áruházzal foglalkozó cégek és nagykereskedők, tehát azok, kik a város részén vagy a Vajta C. I. C. utca felé, valamint a Bibarszilgyi Olajipar részvénytársaságtól petroleumot kaptak, hogy a forgalomban levő petroleumjükhöz október havi szelvénye ellenében mindezek részére, akik villanyvilágítással nem rendelkezők egy liter petrolumot, azok részére pedig, kiknek jügye villanyáram, szóval át van bélyegelve egy fél liter petrolumot szolgáltatásnak ki. Kötelelem az illető kereskedőket, hogy a vonatkozó szelvényeket a kiszolgáltatás alkalmával végjék le és azokat elszámolás céljából mielőbb 1-én és 15-én a közéletügyi ügyosztályhoz terjesszék be.

Tudatom a város közértségével, hogy az őrségi petroleum áruházzal foglalkozó kereskedők október 1917 október hó 4-ét kezdve a forgalomban levő petroleumjükhöz október havi szelvénye ellenében olyanok részére, akik villanyvilágítással nem rendelkeznek egy liter petrolumot, akiknél pedig villanyvilágítás van, ami a jügyen meg van jegyezve, egy fél liter petrolumot frissen kiszolgáltatnak. Nagyvárad, 1917 október hó 2-án. Lukács Ödön, polgármester-helyettes.

A munkásállomány pótlódaga. Felhívom minden iparvállalatokat, gyárakat és egyéb üzemeket, melyek munkásállományuknak óvatosan kiegészítését még be nem oldották, hogy est 24 óra alatt a közéletügyi ügyosztályhoz annál is inkább terjesszék be, mert ellenkező esetben üzemük munkásai pótlódaga kiszolgáltatásban részesíthetők nem lesznek. Nagyvárad, 1917 október 2-án. Lukács Ödön, polgármester-helyettes.

Harc az utonállók és diákok között. A nagyváradon nagyváradi diák becsületesség és lojalitása tegnap komény próbát tett. A Nagycsótárról egy utonállók jött be, előttük a lányok szőlővel telt pultokkal. A ligeti utonállók jóelőre készültek a fogadásra, mert hirtelen egy tömegbe verődtek s míg az egyik rész a pultokat szedte le és dőszálta, a másik durva támadással igyekezett elkergetni a kísérőket. — Beszertették ezt a szemesében fo-buló diákok, gimnásisták, reáliskolák és kereskedelmisták s a vakmerő gesztókra rohantak. Ezek a közeli olajfák ágából fúcsokot tartottak s egyik blokkot is rontott, amlyet Hodossy László ligeti felügyelő vette el a helyéről. A diákok azonban nem féltek a rohantól s indítottak az utonállók ellen s egy részét megparaszttották, másikat elfogták s átadták az előző rendőröknek. A harc nagy izgalmat okozott a diákok közt s arra a megbeszélésre vezetett, hogy a gyerekek rendőrséget megszervezik s élbe lépjenek.

Héberus családi dráma. Budapesti tudósítónk telefontólja: Ma délután 3 órakor Schönbaum János bosnyák gyalog ezredbeli főhadnagyot Pozsonyi uti lakásán felkereste Hójtás Károly budapesti cementgyári igazgató s revolverrel hasbasította a főhadnagyot, akit beszállítottak a kórházba. Sebetei lényegesen halálos. Hójtás önként jelentke kezelt a rendőrségen, amely békületást tartott a főhadnagy lakásán s ott díszletet fémmező levelet foglalt le. Schönbaumot Hójtás a férj féltékenységből lölte le.

Halélozás. Szentandrási Bentsik Károly nyug. m. kir. pénzügyi főtanácsos elhunyt 69 évesen, hosszas szenvedés után elhunyt. Halálát jele: Tóth Endre, leánya és unokája gyászolják. Temetése holnap, szombaton, október 4-én délelőtti háromnegyed 9 órakor lesz a r. kath. egyház szertartásai szerint a Fehér Sas épületnél.

Burgonyát árul a város. Tudatom a város közértségével, hogy a burgonyás ültetvények október 4-ét, októbertől kezdve az október 4-étől 11-ig érvényes szelvény ellenében személyenként egy fél kg. burgonyát frissen kiszolgáltatni. A burgonyát árát kilogrammonként 44 fillérben állapítom meg. Nagyvárad, 1917 október 2-án. Lukács Ödön, polgármester-helyettes.

A marhabús ára. Tudatom a város közértségével, hogy 1917 október 3-ától kezdve az I. rendű marhabús árát kilogrammonként 7 kor. 40 fillérben, a más. marhabús árát 750 K ban állapítom meg. A II. rendű marhabús kilogrammonként 680 K és, valamint a növények marhabús kg. kánt 620 K és árát változtatlanul megmarad. Nagyvárad, 1917 október 2-án. Lukács Ödön, polgármester-helyettes.

Ezer holdas bérkeresésomban. Szükségem van egy jó munkájú gépészkövásra akár azonnali, akár új-éi belépésre. Fizetés megállapodás szerinti. Cim: Tépe, vasúti állomás Derecske és Berettyóújfalú. Ratsk János.

A nagyváradai cs. és kir. kirgészítési parancsnokságnál, **irodai szolgálatra a nő felvételek.**

Feltételek: 16-40 korhatár, német és magyar gép- és kézírásbeli jártasság, 14 napi próbaidő. Előnyben részesülnek, kik már irodai alkalmazásban voltak. Fizetés havi 200 korona.

Sajátkezűleg irt kérvények, iskolai és erkölcsi bizonyítvánnyal és legutóbbi alkalmazásbeli bizonyítással ellátva október hó 10-ig a fenti parancsnoksághoz beküldendők.

Finom téli alma kézzel szedett hibátlan 50 kg. 100 koronáért kapható. Telefon 728.

Kitűnő masszírozóné házekben ajánlunk, ki egész szezon alatt a Földön furdóban működött. Arcot is kitűnően kezel. Barisanné, Szilányi Dezső-utca 5. szám.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR:

Szerda: A táncosnő.
Csütörtök: A táncosnő.
Péntek: Rip van Winkle.
Szombat délután: Lengyelvér.
Szombat este: Bánk bán.
Vasárnap délután: Ó'essége kalapja.
Vasárnap este: Csárdás királynő.

A táncosnő.

— Színmű három felvonásban. Írta: Lengyel Menyhért —

A kaméliás hölgy érzékeny túlfeszítés a maga korában és abban a formában, a miét Dumas apó megírta, nagyon érzékeny és hatálos történet való, de modernizált alakban ahogy sem ragadja meg a nézőt. Legálább úgy semmi esetre sem, mint a hogy Lengyel Menyhért megírta.

A Táncosnő szerzője a Táncosnővel egyáltalán nem gyarapította hírnevét. Ellenkezőleg.

A darab manéje a táncosnő szerzőjéről, a ki megpróbált polgári életet élni, de aztán csak visszatért a színpadra, mert az neki az életelme — az a mere nem új és ha már valaki újra megírja, írja meg egy kis vidéki lap táncosnőstében rövid novellának. Ha színpadra akarja vinni, adjon hely valami újat, megkapót akár a manéjban, akár a jellemekben, akár a dialóg szellemességében, akárhol, csak legyen benne valami, ami eredeti, ami a nézőt megkapja. A Táncosnőből minden hiányzik.

A manéje szelvény, tejszós, a jellemek minden egyéniség nélküli babok, vagy a legjobb esetben típusok, a dialóg leporos életszerűség Lengyel egy csomó drasztikus kifejezéssel akarja belevinni. T. lán az életkérséget akarja szolgálni a III. felvonásban a vég nélküli csodálkozás is, a mi azonban annyira ismétlődik, hogy még a diák hely is megújja.

Legjellemzőbb az egészre a befejezés: az harmadik felvonás végén a színpadon lecsavarják a villanyt és mindenki aludni megy. A nézőtérre is ellenállhatatlan elcsúszás hozul akkorra, mindenki siet haza aludni. Így van nagyon hosszú a kellő bangulat.

Csak a mi fővárosi pejtáskodó szemmel nézőknek kellett lehetősége az, hogy a budapesti reklámszöveg Lengyel Menyhért vérszegény darabját valamennyire felszámolja tudja tartani, sőt még a vidékiek is nyakába szösz.

Az előadás nem volt elsőrangú, a mi drámai társulatunktól jobbat is váránk, de azért az előadás sokkal többet ért, mint maga a darab. A címszerepben Hevesy Mariika rendkívül bájos, kedves megjelenésű volt, csak még több temperamentum kellett volna alakításába. Negyven jó volt erejét, sokat megmagyarázott vele a szerző helyett. Ötösökkel fényesek. Bihari Bojdiája lidog:

nyugalmasban igen sikertelt. Madas Piata Tomnya egyike volt a legjobban kidolgozott kisebb szerepeknek. Pintér Margit, Ivánfi, Szabó is tetéztek. Váradi Lajos a szerelmese ifju szerepét játszotta sikerrel. Volt ellenben néhány magán szereplő, akik a kórusból léptettek elő, nem nagy segítségére a darabnak. Az ilyen kísérleteket még rossz darabokban is mellőzni kell, mert ha a darab rossz, legalább az előadás legyen minél jobb. A rendezés Tóth Elekét dicsérik.

—r.

A Táncosnő. Lengyel Mányhért kitaláló színműve, péntekig tölti be a műsort. A bemutató jelentős elkeresés után itélve, a Táncosnő válságmennyi előadása zsuolt hátsat fog vonzani.

Rip van Winkle. A Táncosnő péntekig tervezett sorozatos előadásai után pénteken este a népszerű operettek egyik legkedveltebbje, a „Rip van Winkle” kerül színpadra.

A színház díszelődése. Mint évente rendszeres, a színházulat az időn is méltóan áll meg az aradi várának emlékműsége. Október 6-án díszelődést rendez a színház, amely sikálommal Katona Bánk bánja kerül színpadra.

E hét délutáni előadásai. E hét délutáni előadások a közönség állandó érdeklődése mellett színpadon kerülnek előadásra, a Lengyel Mányhért tölti be a műsort, vasárnap délután pedig a múlt hét folyamán oly nagy tetézést keltett Ujhelyi vígjáték, az Ófarsang kalapja fog nagy közönséget vonzani.

A márványmenyasszony. A budapesti színház évad egyik legnagyobb slager-operettje, amely még most is sorozatos előadásokban kerül színpadra Budapesten: a Márványmenyasszony írás a Szilveszter-éjszaka legkésőbbi újítása. A bemutatásra már régebben készült és a darab Erdélyi Miklós színgyűjtő kiadó rendezésében már előadásra kész áll, e után az a körbejött akadály került fel, hogy a Márványmenyasszony zenekari anyaga nem érkezett meg, mert B. C. amely óriási művészi szerzőiökön: kezdül a Márványmenyasszony bemutatójára, most megvalósult az anyag. Ez az akadály azonban most megszünt és így legközelebb már Nagyvárad is tele lesz ennek az értékes zenéjű operettnek népszerű műsorkaláival.

URANIA
mozgószínház

Szerdán
Névtelenek

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

APOLLÓ
mozgószínház

Szerdán
Hypokrita

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

SZERKESZTOI POSTA.

Találmány. A találmány szabadalmaztatására költeni nem érdemes. Legjobb lesz, ha hozzáértővel megbíratatja találmányát s azután keres valakit, aki azt megveszi, vagy a gyártáshoz társul vele, — ha a szakértő véleménye kedvező. Mi van pénz bőségesen, s így könnyű lesz értékesíteni egy olyan találmányt, melyet a szakértők jónak tartanak.

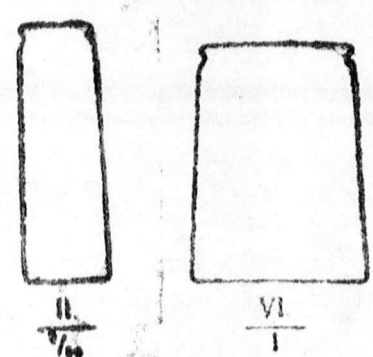
VISADO
mozgószínház

Szerdán
A női párduo

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

NYILTÉN

HETI ÁRJEGYZÉK

Befőttes. Uborkásüveg.
Befőzéshez hólyagpapír.
Porcellán edények
leszállított olcsó árakban.

Porcellán mozsár, ütővel	6—
Mély és lapos tányér finom porcellán	—70
Csemegés kis	—40
Tésztafőző 6 személyre	8—
Sültetű 6 személyre	8—
Főzelékfőző 6 személyre	8—
Salátástál 6 személyre	8—
Levesesfazék 6 személyre	4—
Mártásos csesze 6 szem.	1—20
Sótartó fogvájós 6 szem.	8—
Vizeskancsó 6 személyre	4—
Vizeskészlet színes finom festéssel	4—
Boroskészlet színes	4—
Söröskészlet színes	4—
Liköröskészlet színes	4—
Befőtteskészlet kristály fehér	4—
Majolika cukortartó díszes	4—
Majolika vizeskancsó színes	4—
Feketés gyermek készlet	8—
Kávés gyermek készlet	8—
Majolika állvány színes	6—
Teáskészlet színes aranyozással	10—
Kávéskészlet színes aranyozással	10—
Feketés készlet színes aranyozással	12—
Mosdókészlet színes roccoco	12—
Majolika fali sótartó színes	8—
Majolika fűszertartó nagy	3—
Majolika fűszertartó kicsi	1—
Porcellán fehér teáskanna	2—
Porcellán fehér kávéskanna	2—
Porcellán fehér teászesze	—80
Porcellán fehér kávésesze	—80
Porcellán fehér gyümölcstányér	—80
Ebédőkészlet felszerelve, sz. aranyozással	50—

Konyha berendezési főzőedények. Evőeszközök. Lámpaárak. Tükrök. Képkerepezés. Ablak üvegezés. Áraink viszonteladókknak is érvényesek.

KOMLÓS TESTVEREK
üveg, porcellán lámpa és táblaüveg nagykereskedés.
Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főosztály: DE. KRISZNA ALADÁR
Felvételi osztály: DE. PAPP KÁROLY

18840—1917. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. Pénzügyigazgatóság 65450—1917. szám alatt a szállító-köb beváltására nézve a következő rendelkezéseket adta ki:

A m. kir. pénzügyminiszterium a f. évi szeptember hó 15-én kelt 121980—1917 sz. rendelete szerint a központi szeszfőződétek vállalkozói a kerületükhöz tartozó kösövek területeiről a központi szeszfőződébe beszállított és szeszfőzésre alkalmas szállítóörkölyt az 1917—1918 termelési időszakban az alábbiak szerint tartoznak átvenni:

1. Penészes vagy romlott törkölyt a központi szeszfőződe vállalkozója nem köteles átvenni.
2. Ugyan esetenben, amiképen a termelő a szálló szarát (szomját) a boglyóktól külön választja, a központi szeszfőződe vállalkozója a boglyóktól nyert törkölyvel együtt a szálló szarát (szomját) is és pedig ugyanazon arón köteles átvenni. Ellenben egyedül a szálló szarát (szomját) a boglyókból nyert törköly nélkül nem tartoznak átvenni.
3. A központi szeszfőződe vállalkozója a friss hegyi szállítóörkölyt métermassáknaként 14 (tizennégy) kor., a bataposott (kierjedt) hegyi szállítóörkölyt métermassáknaként 16 (tizenhat) kor., a friss síkfevésű (kerti) vagy homoktalajú szállítóörkölyt métermassáknaként 12 (tizenkettő) kor., a bataposott (kierjedt), síkfevésű (kerti) vagy homoktalajú szállítóörkölyt métermassáknaként 14 (tizennégy) kor., a kilugosott (törkölybor készítésére használt), síkfevésű (kerti) vagy homoktalajú szállítóörkölyt métermassáknaként 3 (három) kor. arón köteles átvenni.

Megjegyzetjük, hogy a borhamisításnak és hamisított bor forgalombahozatalának tilalmazásáról szóló 1908. évi XLVII. t. cikk 32. §-a értelmében törkölybor készítése csak azoknak van megengedve, akiknek 4 kataszteri holdnál nagyobb szállóörköly birtokos és hogy az idézett t. c. 33. §-a szerint az a termelő, aki törkölybor készíteni, köteles ezen szeszfőződétek legalább 48 órával előbb az illető község előjáróságának bejelenteni. Ezen előírás a központi szeszfőződétek vállalkozói, amennyiben gyűjtenek van arra, hogy a termelő szállítóörkölyt az idézett rendelkezések elcséres használták törkölybor készítésére, a kihágási eljárás megindítása végett forduljanak a rendőri büntető bírósághoz győződik és az idézett t. cikk 55 §-ában felsorolt hatóságokhoz.

4. Az olyan bataposott szállítóörköly után, a melyet a központi szeszfőződe vállalkozója legkésőbb 1917 november 30-ig át nem vett, minden megkezdett hónapra métermassáknaként 50 fillér órási és gondozási díjat tartozik a termelőknak fizetni. A bataposott szállítóörköly legkésőbb 1918 május 1-ig a központi szeszfőződe vállalkozójának át kell venni.

Összefoglalva azt, hogy a fent megállapított árak füstendők a beváltó állományokon, vagy esetleg az egyes kösövekben átvett szállítóörköly után is.

Ezen rendelkezésekkel az a felhívással közlöm a szállítótermelőkkel és birtokosokkal, hogy a szállítóörkölynek és pedig a friss és használt szállítóörkölynek beváltásáról már most saját érdekükben arról is inkább gondoskodjanak, mert ellenkező esetben a rendelkezésben idézett törvényes intézkedések volnának kénytelen foganatosítani.

Egyidejűleg közlöm, hogy az ellenőrzésért Márkus János hegyközségi bíró bízom meg, aki a szükséges ellenőrzési lépéseket saját hatáskörében fogja megtenni.

Nagyvárad, 1917 évi szept. hó 30-án.

Juricskay,
pénz- és adóügyi tanácsos.

Villát

parkban, föld nélkül
vagy 10—20 hold földdel
kibérek, belemegyek na-
gyobb birtok vételébe is
Nagyváradon vagy környé-
kén. Ajánlatokat vár Bubla
fűszerüzlet Nagyhidfő.

Beraktározás!

Áruk, butorok, termények stb. rövidebb
hosszal bédőre való beraktározására meg-
felelő helyiségek, ezeken kívül beres
és száraz pincek, istállók, kocsisznek is
állanak rendelkezésre. A beraktározott
tárgyakat tűz és betörés ellen biztosít-
juk. Kézeltbi felvilágosítással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa
Részvénytársaság
beraktározási osztálya.

Iroda: Sas-passage, 24. számú lépcső.
!! Telefon 14-00. !!

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádogos,
vizvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, trógépek, kerék-
párok, ellenőrző kasszák és
gramafonok szakszerű javítása
és állandó jókarban tartása.
Bronzműves, lakatos és mű-
szerész munkák elfogadtatnak.

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke
1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetete-
ket könyvecskékre és
folyószámlára s azt elő-
nyösen kamatoztatja.
Leszámitott váltókat.
Engedélyez előnyös felté-
telek mellett jelzálog-
kölcsonöket törleszté-
sekre. Előleget ad érték-
papirokra.

ELSŐBRONÓ SZŐSZALON

ELSŐBRONÓ
SZŐSZALON

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Park-szálloda épületében.
Interurbán telefon :
11—53 szám.

A Sziliget-i színház
művésznőinek egye-
dülű tőcsés-átlója.
Tiszítókai és átalá-
bírókat elvél munká-
fűzők mérése után a
leg rövidebb idő alatt
elkészítnek.

Hordók

különböző nagyságban

eladó.

Moskovits Mór és Fia r.-t.-nál
Kolozsvári-utca.

Vas és rézágak

afrikai és lőszómatracok,
amerikai és sodrony-
ágybetétek: összehajtott
ágyak eredeti gyári áron
kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558

Betűszedő tanulónak
fiu és berakó tanuló-
nak leány fizetéssel
felvétetik

a Szent László-nyomda R.-t.-nál.

Vizvezeték-utcán szép kilátással
egy családnak való ház eladó.

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

Erzsébetligeten lévő 4 új föld-
szintes házban egy és kétszobás
lakások azonnal és nov. 1-re.

kiadó.

Értekezni lehet a 3-ik épületben lakó
házmesternél, vagy INCZE irodában
Bémer-tér 3. sz. alatt.

Eladó

kedvező fizetési feltételek mellett
a Várkapu-utca 4. és 6. számú,
a Szent János-utca 30. számú,
a Széles-utca 1. számú, mely
közvetlen a 3. vashid szomszéd-
ságában van, valamint a Vizve-
zeték-utca 54. számú ház. Érte-
kezhetni lehet a Nagyvárad
Kereskedelmi és Forgalmibank-
nál Rimanóczy-utca 6. sz. alatt.

Olcsó takarmány!

Lovak, szarvasmarhák etetésére

maláta

kapható

métermázsánként 8 K-ért.

Moskovits Mór és Fia r.-t.-nál
Kolozsvári-utca 62.

Nagyteleky és Arany János-u.
sarkán lévő házban egy szo-
bás konyhából álló lakás a
souterrainban november 1-re

kiadó.

Értekezni lehet INCZE irodában.